

Får vi vädja till ditt intellekt och förnuft!

Stadsbyggnadskontoret har presenterat ett Tjänsteutlåtande kring sitt ställningstagande inför samråd av förslag till detaljplan på Blasieholmen.

Läser man ur ett retoriskt perspektiv så har man både kryddat och öppnat för andra dolda möjligheter. Nu har detta tjänsteutlåtande inte större betydelse än att det startar det konkreta planarbetet. Det är dock viktigt eftersom innehållet färgar beslutsfattarnas uppfattning om underlaget och i den aspekten har Stadsbyggnadskontoret intagit en position som är på gränsen av vad som kan sägas vara rumsrent. Det hade varit klädsamt att även nämna att det finns andra uppfattningar och andra kulturella värden på Blasieholmen. Uppenbarligen värderar Stadsbyggnadskontoret Nobelstiftelsen och arkitekter från Berlin högre än Stockholms eget Stadsmuseum.

Läser man mellan raderna så framgår det att man genom en ny bro (om än gångbro) till Skeppsholmen kan förvandla Slupskjulsplan på Skeppsholmen till en parkering för Nobelcentret.

I utlåtandet står läsa: *"Stadsbyggnadskontoret anser att ett Nobel Center på Blasieholmen är oerhört positivt för Stockholm och Sverige. Det tillför ytterligare en attraktion och ett besöksmål i den centrala staden. Det stora antalet besökare bidrar starkt till stadslivet på omkringliggande gator och kajer vilket ökar upplevelsevärden på platsen."*

Det betyder att Stadsbyggnadskontoret redan nu besitter kunskap om besökstillströmning. Liknande projekt och då främst vad gäller idrottsarenor visar att sådana antaganden i allmänhet är grovt felaktiga.

Vidare: *"Att Blasieholmsuddens karaktär därmed förändras anses också som positivt. De upplevelsevärden och kvaliteter platsen besitter idag förstärks genom ett tydligt ställningstagande med förändring från en baksida till en värdig framsida i hjärtat av Stockholm. Konsekvenser i form av rivningar av de befintliga byggnaderna, bedöms som acceptabla i relation till det begränsade antikvariska värden de besitter och till de kvaliteter och mervärden ett Nobel Center, med tillhörande utveckling av den offentliga platsen, medför."*

Det är rimligt att en tes av detta slag också leds i någon form av bevis eller ställs i en mer konkret jämförelse. En inte obetydlig folkopinion och andra kulturvetare har en starkt avvikande åsikt. Det gäller även stadens egna kulturinstitutioner som tydligt i detta ärende manats till någon form av klädsam tystnad. Det finns även ett starkt motstånd inom Nobelstiftelsens egna kretsar och dess närstående.

En intressant paradox är att Sveriges Riksbank låtit pryda den nya hundrakronorssedeln med "Stockholms baksida".

Du som politiker har ett ansvar att hålla dig informerad och inte bara ta tjänstemännens underlag som sanning. Frågan om Blasieholmen är infekterad och den vanligtvis öppna debatten har kvävts på ett flagrant och för det politiska systemet otillbörligt sätt.

Blasieholmen och behoven för den lokala sjötrafiken.

Skärgårdstrafiken är ett viktigt inslag i stockholmsbilden och utrustningskajen på Blasieholmen skapar atmosfär och bidrar till att tydliggöra vår levande historia. Kapaciteten på Blasieholmen är en viktig förutsättning för transporter till skärgården och också de lokala sjötransporter som sker på Stockholms inre vatten och inom Stockholms hamnar.

Rent konkret så används Nybrokajens södra del och delar av museikajen för följande:

1. Djurgårdsfärjan har sin natthamn på Blasieholmen.
2. Kajerna används för underhåll och utrustning av skärgårdstrafikens tonnage och då främst Waxholmsbolaget men även andra operatörer är beroende av möjligheterna. Det gäller aktiviteter som miljöriktig spilloljehantering, lättare reparationer och underhåll samt olika former av daglig logistik.
3. Kajerna fungerar som hamn för fartyg som inte är i trafik.
4. Kajen fungerar som vinterhamn och utrustningskaj för de fartyg i skärgårdstrafiken som inte används vid isförhållanden och under vinterhalvårets lägre trafikvolym.
5. Kajerna fungerar också som alternativ vid de tillfällen då Strömkajens kapacitet är begränsad

Det som nu har skett är att MGAB och Waxholmsbolagets förråd har fått flytta till Beckholmen. Det blev möjligt då Wärtsilä lade ner sin renoveringsverkstad i gamla "Vasakonsveringen". Flytten var sannolikt påtvingad av politiska skäl men det förändrar inget i sak eftersom det inte finns motsvarande kajlägen på Beckholmen. Det är dessutom för grunt utanför Vasakonsveringen och botten är av den beskaffenheten att den inte bör röras om allt för mycket. Den enda skillnaden är att man nu måste transportera förnödenheter och reservdelar från Beckholmen till Blasieholmen.

I ett rent objektiva perspektiv är kajerna och den hantering som sker vid kajerna en förutsättning för skärgårdstrafiken. Det kan vid en första anblick tyckas att det måste finnas andra lokaliseringar eller lägen för denna verksamhet men den krasa sanningen är att så inte är fallet. Stockholm ser en utveckling som sannolikt innebär ökad lokal sjötrafik och då inte minst som ett attraktivt inslag i besöksmålet Stockholm med sin unika och vackra skärgård. Redan i dag är det brist på kajlägen i Stockholms centrala delar och sjötrafiken har den egenheten att den måste betjäna sin publik där den finns.

En begränsning av kajutnyttjandet och därmed skärgårdstrafikens möjligheter är synnerligen kontraproduktivt i en utveckling där vi ser en ökad turismnäring och ett levande skärgårdslandskap. Politisk vilja och storslagna planer är en sak men konkret och faktabaserad konsekvensanalys en annan. Hamnar och hamnlägen är riksintressen eftersom de är nödvändiga inslag i vår försörjning och för Stockholm dessutom ett fundament i stadens internationella profil. Självklart uppstår ibland i situationer där det måste finnas utrymme för kompromisser men det kan inte ligga i någons intresse att menligt begränsa tillgängligheten till Stockholms skärgård.

Någon form av objektiv konsekvensanalys torde vara på sin plats och oavsett det skimmer som vid en första anblick kan kastas från tanken om ett Nobelcenter, finns det andra viktiga värden att ta hänsyn till. Det kanske till och med är på det sättet att ett Nobelcenter får en bättre placering där Stockholms andra vetenskapliga institutioner är belägna. Det kanske till och med skulle främja forskning och vetenskap och betyda ett mer rationellt utnyttjande av resurser och lokaliteter. Det skulle framförallt inte påverka andra delar av Stockholms starka internationella profil.

Ett fiasko skulle vara förödande

1901 var varje nobelpris cirka 150-tusen vilket även var den totala kostnaden för förvaltning och administration. Det motsvarar ungefär nuvarande prissumma på åtta miljoner. Penningvärdet har försämrats cirka 60 gånger sedan 1901. Kostnaden för förvaltning och administration inklusive kapitalförvaltningskostnader uppgick 2013 till cirka 65 miljoner. Det vill säga 25 miljoner mer än den totala prissumman (5 x 8-miljoner). Det betyder att priset nästan har samma status som 1901 medan kostnaderna ökat mer än sju gånger. Nobels donation omfattade 33 miljoner vilket i dagens penningvärde skulle motsvara drygt 65 miljarder.

Nobelstiftelsen har ett bokfört eget kapital på drygt 2,8 miljarder. Nu ska man bygga ett hus som kostar drygt en miljard och även om det sker i ett eget bolag (Nobelhuset) så finns inga medel avsatta för de överraskningar som ett så här stort byggprojekt innebär. Vad händer om de visar sig att marken innehåller fantastiska arkeologiska fynd eller om grundvattensänkningen får hela Nationalmuseum att ställa sig på snedden. Vem betalar och vilken beredskap finns det? Givetvis ska planprocessen ta fram ett hållbart underlag men ett fiasko skulle faktiskt betyda en kraftig internationell devalvering av Nobelpriset.

Vidare ska man bygga ett hus i mässing. Redan idag har vi problem med utfällning av koppar från de kopparkoppar som finns i Stockholm. Även stora mängder av Zink påverkar miljön och vattenlevande organismer. Förmågan till konsekvensanalys och eftertanke tycks vara bortblåst. Sätter man allt detta i perspektivet av de vedermodor vi har med att exempelvis färdigställa Beckholmen för nödvändiga och önskade verksamheter så blir man faktiskt lite lätt förundrad. Ur led är tiden.

Skaffa dig en egen uppfattning och visa civilkurage

Människor glömmer men inte staden. Vi har en ny generation beslutsfattare som inte själva fått uppleva de djupa sår Norrmalmsregleringen gjorde i vår stad. Även om du inte i sak tycker som vi så uppmanar vi dig att skaffa dig en egen och objektiv uppfattning. Detta är en fråga som skär rakt genom de politiska partierna så här finns alla möjligheter att låta förnuftet råda.

Stockholms Sjögård